

‘Je bent toch geen baksteen?’ ‘Nee, ik ben een plantje!’

Laterna Magica is op veel manieren anders dan een reguliere school. Ze noemen zichzelf ‘integraal kindcentrum’. Naar School wil weleens weten wat dat is. Op naar Amsterdam.

SCHOOL, BSO EN KINDERDAGVERBLIJF ZIJN OP ÉÉN LOCATIE. GOED VOOR HET KIND EN PRAKTISCH VOOR OUDERS

Dante (6) zit bij de jongsten in de leeshoek. Naast hem zit Sam (1) aan wie hij een verhaaltje over Dikkie Dik voorleest. Dat gaat hem goed af en als hij even een woordje niet weet, vraagt hij het aan Jara (ook 6) bij wie hij in de stamgroep zit. Het illustreert hoe nauw onderwijs en opvang op *Laterna Magica* met elkaar zijn verweven. Oudere leerlingen lezen regelmatig voor aan de kleintjes. ‘Dit werkt voor beiden stimulerend’, zegt unitleider Melle van Tricht terwijl ze ons welkom heet. ‘De jongere kinderen vinden het leuk om voorgelezen te worden, de oudere worden uitgedaagd beter te gaan lezen.’ Wat ook opvalt bij een rondje door het kindcentrum: er zijn geen standaard klassen en lokalen, maar grote ruimtes die grenzen aan werkplaatsen waar dan bijvoorbeeld taal of rekenen wordt gegeven.

Honderd kinderen in een groep. Dan verwacht je drukte en chaos, maar het tegendeel is waar. De kinderen spelen en leren in kleine groepjes. En leren van elkaar. Zo kunnen de oudsten een dagje stagelopen als ‘babyexpert’ en leren dan hoe een luier wordt verwisseld en wat de kleintjes eten, om een paar voorbeelden te noemen.

Opleiden voor de toekomst

Omdat *Laterna Magica* op veel manieren anders is, noemt directeur Annette van Valkengoed ‘haar’ *Laterna Magica* dan ook liever geen school maar een leergemeenschap. ‘Ons uitgangspunt bij het opzetten van ons kindcentrum was dat we kinderen willen opleiden voor de toekomst.’ Maar niemand weet toch hoe de toekomst eruit ziet? ‘Daarom gaan we uit van basisprincipes’, licht van Valkengoed toe. ‘Dat je weet wie je bent, weet wat je kunt en weet waar je talent ligt. Maar ook dat je kunt samenleven en -werken, weet waar je informatie vandaan haalt en dat je de dingen die je leert kunt toepassen. We hebben daarbij heel goed gekeken naar de literatuur over hoe kinderen leren en wat er bekend is over de werking van een kinderbrein. Kinderen leren bijvoorbeeld beter vanuit concrete voorbeelden en echte ervaringen. We gaan op school daarom uit van de werkelijkheid. We hebben bijvoorbeeld kippen en konijnen, een moestuin, een dans-theater en is er een grote keuken waar onze leerlingen zelf aan de slag kunnen.’

COACH & UNIT

Bij *Laterna Magica* zijn leerlingen onderverdeeld in units. Zo’n unit bestaat uit honderd kinderen die zijn verdeeld over vier stamgroepen. Elke stamgroep heeft een vaste coach. Er zijn drie niveaus: een unit voor kinderen van 0 tot en met 3 jaar, een voor 3 tot 7 jaar en een voor 7 tot 12 jaar. Doorstromen kan als een kind daar aan toe is en dat kan op vier momenten in een jaar.

Met blote voeten door de verf

Een rondje door *Laterna Magica* leert dat Van Valkengoed niets te veel heeft gezegd. Buiten is Milo (6) samen met een paar kinderen uit unit 0, waar kinderen van 0 tot 3 jaar zitten, de kippen aan het voeren. In de ontdektuin huppelen konijnen rond, en een paar kriel- kippen. De dieren worden, net als de tuin, verzorgd door de leerlingen en medewerkers.

In de taalwerkplaats van een onderbouwunit zijn Shara (5) en Ivy (6) ondertussen ieder een jaarkalender aan het maken. De dames zijn druk in de weer. Knippen, plakken, tekenen... ‘Dat vinden we leuk.’ Thomas (5) maakt ondertussen aan dezelfde tafel een boekje en is druk aan het nieten en tekenen. Dan klinkt er opeens lieflijk geklingel. ‘Als dat geluid klinkt, moeten we opruimen en mogen we naar buiten’, weet Shara te vertellen. De kinderen ruimen zelf hun spullen op, doen hun werk in een mapje en hangen dat met een knijper op aan een tak. Zo kunnen zede volgende keer als ze kiezen voor de taalwerkplaats hun werk weer oppakken. →

Kunstenares Julia Mandle, moeder van Lulu, geeft ondertussen in de centrale hal een workshop *Geschiedenis van de selfie* aan leerlingen uit de bovenbouw. Ze heeft een aantal printjes gemaakt van historische schilderijen en met een groepje meiden gaan ze de portretten namaken. Nu niet met verf en kwast, maar met verkleedspullen en iPad. 'Superleuk, want je mag je verkleeden', zegt Yenthe (X). De dames maken zelf de foto's en printen die vervolgens ook zelf uit. Ook bij unit 0 (0-3 jarigen) wordt flink geëxperimenteerd. Alec (2), Sam (1) en Robin (1) zijn nog slechts gekleed in een luier en scharrelen lekker door de ruimte. Ze mogen verven. Sam gaat op zijn billen zitten en slaat met twee handen op het bord met verf. Robin smeert met haar handen wat op het papier en Alec zit al snel helemaal onder als hij op zijn buik in de groene verf ligt. Coach Rhodé laat de kinderen zoveel mogelijk zelf voelen en ontdekken. Als het schilderij 'klaar' is worden ze alle drie weer lekker gewassen en krijgen ze hun kleren weer aan.

Ondertussen klinkt in de hal, waar eerder die ochtend nog gezongen werd, muziek van de *Laterna* band die druk aan het repeteren is.

Pionieren met 17 leerlingen

Hoewel er inmiddels meer kindcentra zijn in Nederland, was *Laterna Magica* in 2007 écht een pionier. Acht jaar geleden werd met 17 kinderen op een bovenverdieping van een andere school gestart. In 2011 werd het nieuwe pand in gebruik genomen. Inmiddels zitten er 700 kinderen op *Laterna* en is er zelfs een wachtlijst. Maar aan dat succes ging een periode vooraf waarin Van Valkengoed ouders echt moest overtuigen. Ook Ans van den Bosch, moeder van Rosa (9) en Ilian Yu (bijna 2), was niet zo maar om. 'Toen de wijk IJburg werd gebouwd kwamen er zo'n tien basisscholen met allemaal een andere signatuur. Voordat Rosa naar school ging heb ik alle plannen van alle lagere scholen gelezen en bij slechts één school dacht ik: hé, eindelijk een

**'DAT JE WEEET
WIE JE BENT,
WEEET WAT JE
KUNT EN WEEET
WAAR JE
TALENT LIGT'**

Directeur Annette

NATUURLIJK LEREN

Bij *Laterna Magica* staat 'Natuurlijk Leren' hoog in het vaandel. Het idee daarachter is dat kinderen leren omdat ze nieuwsgierig zijn en dus zelf dingen willen ontdekken. Dat wordt gestimuleerd bij *Laterna*. Ook door voor een omgeving te zorgen waar kinderen zich fysiek en emotioneel veilig, geborgen en gewaardeerd voelen. Dat vraagt om bepaalde vaardigheden van de coaches (zoals de leerkrachten hier genoemd worden). Die worden daarom allemaal intern opgeleid omdat de huidige opleidingen niet voldoen, vindt *Laterna Magica*.

gewone school. Daar hebben we onze dochter ingeschreven, maar toen we er gingen kijken, vond ik die school niet prettig. Er werd geen rekening gehouden met het kind, alleen met bestaande systemen en regels. Vervolgens hebben mijn man en ik twee keer met directeur Annette gesproken voordat we allebei overtuigd waren van *Laterna*. Wat uiteindelijk toen de doorslag gaf, is dat het kind het uitgangspunt is en niet het systeem. Bovendien krijgt Rosa instructies op haar eigen niveau. En welk niveau dat is, kan per vak verschillen. Rosa zit ook bij de 30-minuten durende portfoliogesprekken (zoals de 10-minuten-gesprekken hier heten) en schrijft zelf mee aan haar leerdoelen. Ik merk dat ze met veel plezier naar school gaat en dat haar vriendinnen écht uit die unit van honderd →

**BIJ DE WORKSHOP
'GESCHIEDENIS
VAN DE SELFIE'
VERKLEDEN DE
MEIDEN ZICH ALS
EEN HISTORISCH
SCHILDERIJ**

'KINDEREN WORDEN HIER UITGEDAAGD EN DAAR WORDEN ZE BETER VAN'

Moeder Emke

0-18

Laterna Magica is er nu voor kinderen van 0-12, maar wil ook onderwijs gaan geven aan kinderen van 12-18 jaar. Van Valkengoed: 'Ons idee is om kinderen langer als heterogene groep bij elkaar te houden zodat ze van elkaar kunnen blijven leren. We gaan daarbij door op het individuele ontwikkelingsplan zoals we dat nu ook al hebben en waarbij leerlingen per vak eerder of later kunnen beginnen.'

kinderen komen. En omdat ze van alle vijf de coaches les krijgt, is er geen kans dat ze een heel schooljaar met een docent zit met wie ze geen klik heeft.'

Makkieland en Lefland

Emke Daniëls, moeder van Amelie (5) en Florine (2), koos heel bewust voor *Laterna*. 'De vaardigheden die je nodig hebt om succesvol te zijn, leer je volgens mij niet meer in het regulier onderwijs. Hier op school wordt echt gekeken naar het individu en het ontwikkelen van je eigen talent. Ik geloof daarin. Neem mijn dochter Amelie. Ze is soms erg verlegen. Hier proberen ze haar daar overheen te helpen vanuit iets waar ze goed in is. Dus toen de maandelijkse koffieochtend zich aandiende, mocht Amelie koekjes bakken. Dat vindt ze geweldig om te doen. Haar coach stimuleerde haar vervolgens om ouders te vragen of ze een koekje bij de koffie wilden. Dat was voor haar een enorme overwinning, maar daarna zie je echt dat ze een sprongetje heeft gemaakt. Kinderen worden hier uitgedaagd en daar worden ze beter van.' Wat beide ouders ook fijn vinden is dat school de taal van de kinderen spreekt. 'Makkieland is bijvoorbeeld lekker veilig, maar af en toe is het goed om naar Lefland te gaan en iets nieuws te oefenen of proberen. Dan vraagt de coach: 'Ben jij vandaag al in Lefland geweest? Nee? Zullen daar morgen eens naar toe gaan?' Er wordt met het kind gecommuniceerd op zijn eigen niveau, maar er worden ook samen afspraken gemaakt. Zo wordt een kind eigenaar van zijn eigen ontwikkeling'

Moeder Ans vult aan: 'Wat ik ook mooi vind is dat ze zeggen 'je bent toch geen baksteen?' Een baksteen is log, daar kun je niks meer mee. Als je je gedraagt als baksteen dan denk je: 'ik kan het niet, ik ben daar niet goed in'. Een plantje

'HIER IS HET KIND HET UITGANGSPUNT EN NIET HET SYSTEEM'

Moeder Ans

EEN KINDCENTRUM VOOR ONS ALLEMAAL?

Het platform kindcentra 2020 wil in de toekomst méér kindcentra voor kinderen van 0-12 jaar. Hier zitten, net als bij *Laterna Magica*, opvang, buitenschoolse opvang en basis-onderwijs in één pand en wordt er gewerkt vanuit één visie en één leiding. Het idee erachter: kinderen zich optimaal te laten ontwikkelen. Bovendien is het ook voor ouders een stuk praktischer. Het idee is dat elk kind twee dagen per week gratis opvang krijgt. Ouders die meer dagen nodig hebben, kunnen bijkopen. kindcentra2020.nl

daarentegen kan groeien en leren. 'Nee', zegt Rosa dan ook. 'Ik ben een plantje.' Daarmee bedoelt ze: ik kan iets nóg niet. Maar ik kan het wel leren.'

Er zitten ook praktische voordelen aan *Laterna Magica*. Want kinderdagverblijf, school en bso zijn en het hele jaar door open en gevestigd op één locatie. Emke: 'Dat is fijn, want dat betekent dat ik Amelie en Florine 's ochtends allebei hier naartoe breng. En omdat Amelie op haar lange dagen tot 17.30 gewoon op school blijft, haal ik ze ook allebei hier weer op. Mijn dochter vindt dat hartstikke leuk. Want na 14.30, als de meeste kinderen naar huis gaan, krijgt ze extra veel aandacht van de coaches en bovendien doen ze erg leuke dingen. Dan heeft ze weer muffins gebakken of streetdance gedaan. Ik ben soms echt jaloers als ik hoor wat ze allemaal doen. Dat had ik vroeger zelf ook wel gewild.' ♦

TEKST BRIGIET BLUIMINCK FOTOGRAFIE BAS BEENTJES